

בשם

טעימה שבועית בלימוד הדף היומי

ועל גאנז, אהנצע נאלהר קזואים

הלוואה לעני או לעשיר מבני משפחתו

עמי ונכרי עמי קודם, עני ועשיר עני קודם, ענייך עירך ענייך קודמץ, ענייך עירך וענייך עיר

אחרת ענייך עירך קודמץ. בבא מציעא עא:

בשו"ע (חו"מ ס"י צז) נפסק, אףלו עשיר שצורך להלוואה, מצוה להלוותו לפי שעה, וככתב שם בביור הגר"א שלמד דין זה, ממה שאמרו בסוגיותינו שמשמע שיש דין לעני, אך יש מצוה להלוות גם לעשיר.

ע"פ זה נשאל בשו"ת משנה הלכות (ח"ג ס"י קנד) מבעל גמ"ח, השואל למי להלוות קודם, לעשיר שהוא מבני משפחתו, שצורך הלוואה להרחביב עסקיו ולהרוויח יותר, או לעני שצורך ההלוואה לכדי מחייתו. אבל העשיר הינו מבני משפחתו וקרוב קודם.

בתשובתו כתוב שעיקר גמ"ח הוא מטעם צדקה, והמעולה שבזה רק כדי שהעני לא יטרך לבריות, וא"כ בנידון דין שאחד עשיר ואחד עני והעשיר בטוח שלא יטרך לבריות אלא שרצו להרחביב עסקיו וגבולו והאחד עני שאם לא יעשה עמו גמ"ח יטרך לבריות, בודאי שהעני קודם אף שאינו קרובו, והעשיר כן קרובו, דהרי בתור נחיצות אזילין, והעני צריך זאת יותר, בכך שלא יטרך לבריות.